

Beletristica, sciintie, arte, viétia sociala, moda.

Pest'a Domineca 21 dec. 2 ianuaru.	Va esi in fia-care domineca, cu portrete si alte ilustratiuni. In fia-care anu prenumerantii capeta doue tablouri pompóse.	Pretulu pentru Austri'a pe ian.—jun. 4 fl. pentru tablou 80 cr. Pentru Romani'a pe ian.—jun. unu galbenu, pentru tablou trei sfanti.	Nr. 51.	Cancelari'a redactiunii Strat'a lui Leopoldu Nr. 33, unde sunt a se adresá manuscriptele si banii de prenumeratiune.	Prenumeratiunile se potu face la tóte postele. Pentru Romani'a in librari'a dloru Socecu et comp. in Bucuresci.	Anulu V. 1869.
---	---	---	--------------------------	--	--	---

Epistole estetice catra o copila.

VII.

Despre frumseti'a artistica.

Ai tóta dreptatea, bel'a mea amica, a con-trage esplicarea cuventului „frumsetia“ in propusetiunea: vietia perfecta, adusa la intuitiune perfecta! Noi nu numimu flórea frumoasa, pana ce se afla inca in fóia germinala, de-óra-ce ea inca n'au ajunsu la punctulu de culminatiune (inflorire) alu vietiei sale. Nici seminti'a, ce produce dupa inflorirea sa, nu o aflámu a fi frumósá. In momentulu esistintiei sale perfecte, candu nu mai este visibila aceea crescere lucrativa si nesuitoria, nici vestedîrea langedînda, atuncea cu totu dreptulu numimu flórea „frumósá.“ Nu mirosulu ce inca ne imbucura, nu materi'a, care ca fruptu ni se ofere ca gustare, nici form'a matematica a fóieloru, sunt aceea ce facu flórea frumósá, nu, ci abundanti'a vietiei, care apare in forma perfecta, armoni'a poterei crescênde, care inainte de inflorire este virtuala, éra dupa inflorire este factica.

Mi-pare in spiritulu meu, câ ve audiu punendu intrebarea, ce de multu ve flotá pe budie: „Cari sunt relatiunile intre art'a frumósá si intre natur'a frumósá? Artistulu nu póte fi óre creatoru, asié ca Domnedieu, si elu totusi, dupa

cum am audítu mai de multe ori, n'are singuru numai ocupatiunea de a imitá natur'a?“

Eu ve respundu: Omulu, ca imaginatiunea lui Dumnedieu, ca unu spiritu in care se oglin-desce etern'a ratiune, inca are o parte la crea-tiunea spiritului dieescu, numai câ in forma umana. Este adevveratu, câ elu mai antâiu tre-buie sê mérga la scól'a bunului Domnedieu, elu trebuie prin contemplatiunea creatureloru diees-ci sê-si cultive sensulu frumosului, elu trebuie sê-si inflameze ideele sale in lumea esterna si sê-si creeze ideele sale prin o relatiune reciproca cu natur'a; dara tocmai in creatiunea aceloru idee, pe cari elu le incorporéza in forme frumó-se, elu este independinte; da, elu transfiguréza chiar obiectele naturale in ideale, pe cari natu-r'a nu ni-le póte oferì. Artificiosii Greci au re-presentatu in Vinerea loru o mustra de gratio-sitate femeiesca si si de frumsetia, — in Miner-v'a, unu idealu de fortia spirituala unita cu virtute virila si puritate virginala, — in Joie, independinti'a si majestatea unui barbatu; acei artisti inse nu si-au decopiatu idealele loru dupa ómeni, ci din contra, din contemplatiunea omu-lui realu, ei au creatu pe omulu idealu. Unu pictoru séu unu sculptóru care ar scí singuru numai sê decopieze, nu ar fi artistu in întiele-sulu celu mai naltu alu cuventului.

Dupa o traditiune grecésca, desemnulu si

plastic'a s'au inventatu cu o ocasiune, inse asié câ desemnulu au premersu plasticeii. Fiic'a lui Dibutade, trebuindu sê se despartia de amantulu ei, i-desemnâ profilulu dupa umbr'a pe care junele, carele si-luá adio, o aruncá pe paretele albu. Parintele ei inse, pentru ca sê imblândiésca dorerea fiicei sale, preparà dupa aceste liniamente de umbra unu modelu pentru o busta pe care elu o sciù sê o formeze din lutu. In traditiunea acést'a jace fórte multu adevèru. Umbr'a conduse pe omu la acceptarea formeii curate, desbracata de materia. Materi'a, ca atare, adeca ca o massa fara forma, este nefrumosulu.

Cufundati-ve in privirea unei statue frumóse, a unui templu goticu, — cum aici greutatea si inerti'a (lenea) pietrei sunt invinse, si cum este recei materie insuflata o viétia calda! Acum nu mai priviti marmor'a séu granitul, ci caractere si idee vietuinde, ce ve vorbescu ca si candu ar fi nisce fiintie insufletîte. Nu tonurile, nici colorile si nici pietrele, nu sunt acelea ce ne conducu frumseti'a la anima, ci este legea dupa carea tonurile ne atingu urechi'a, séu dupa care colorile ne iritéza ochii. Legea acést'a inse nu se póte determiná prin ratiune, ci in presenti'a sa corporala se sente sensualminte, de aceea artistulu o imbraca in lutu, in colóre séu in marmora.

I. G. Baritiu.

Ce ti-juru eu!

Nu-ti juru pe trinitate,
Nu-ti juru pe dieitate,
Nu-ti juru pe sóre, ceriu!
Nu-ti juru pe luna, stele,
Pe dalbe floricele,
Câ eu de doru-ti pieru!

Ci-ti juru, copila, éta,
Pe anim'a-mi curata,
Pe sincerulu meu doru:
Câ eu gandindu la tine,
Versu lacrim'e 'n suspine,
Me uscu mereu si moru!

Nu-ti juru, c'a mea iubire
Va fi fara finire,
Nu-ti juru câ te adoru;
Nu-ti juru, câ de ai cere,
Morire-asiu cu placere
Pe dalbu-ti sinisioru!

Nu-ti juru credintia, amóre. . .
Acestea-su trectátorie
Pe-acestu fatalu pamentu;
Ci-ti juru, câ fara tine,
Viéti'a-mi in suspine
Apune in mormentu!

Paulu Draga.

Din „Peregrinulu transilvanu“

(epistole inedite, cetite in casin'a romana din Fagarasiu,
7 noemv're.)

Londonu, nov. 1843.

„Dreifach ist der Schritt der Zeit:
Zögernd kommt die Zukunft hergezogen,
Pfeilschnell ist das jetzt entflohen,
Ewig still steht die Vergangenheit.“
(Schiller.)

Te cercetai, amice, pre urma din Elveti'a si s'ar cuveni sê te aducu cu indeletele la Londonu, câ-ci ar fi pré-mare saritur'a de o data; déra totu-si voiu face pasi mai mari spre a ajunge curendu. Metodulu angliloru, câ-ci cauta sê me ocupu cu dinsi in tiér'a loru, este cu totulu din contra, voiescu sê dîcu angli turistii. Ei te suie in diligintia, te facu cunoscutu cu fia-care pasagieriu, descriendu-i persón'a cu acuratétia si enumerandu-le acutramintele nu uita a semnâ tóta ingiuratur'a conductorelui, a descrie câti cai suri, murgi, roibi séu balani se preinjuga din statiune in statiune, nici unu hopu séu bâsga (smercu), suisiu séu coborisiu pre strata re-mane neprenotatu in diariu, apoi firesce si in opulu turisticu cu care si-indiestrédiá tiér'a si natiunea. Stratele ferecate séu calciate, malurile apelu pluitórie cu basteminte de aburu se depingu cu minutiositate, asemene statiunile, ospelele, caracterulu fia-carui birtariu, mancâriile, beuturile, pana chiar si stelnitiele, ce-i incomodédia ici-colo, afla locu cuviintiosu in operele mentiunate, câ-ci ele sunt norme si directive connatiunaliloru purure caletori.

Dispensédia-me, amice, de asemene fatiga, antâiu pentru câ câte odata ti-am descriu locurile ce acum éra percursei, apoi si din temeiuulu, câ romanii nostri caletori nu sunt asié dificili, ca anglii; ei in terele asié numite culte séu civilisate trecu cu vederea multe miserie, nici a casa fiindu dedati cu comfortulu anglicu.

Anglii au lipse de asemeni opere minutióse, pentru câ ei caletorescu mai multu ca ori-care alta natiune. Ei percurgu lumea in genere, ca

sê mance bine, sê bée bine, sê dórma bine, sê traiésca comodú, confortabile, séu sê scape de spleenu, precandu altii numai cu trebi neaperate séu pentru latírea cunoscintieloru, ca mine de exemplu.

De la regul'a generale sunt inse si exceptiuni, a nume la boiarii Romaníei. De transilvani nu amintescu, fiindu câ in cursu de optu ani de díle abié intalníi unulu in Nice'a provinciale.

Boiarii romani, potiu díce in genere, caletorescu spre a se ruiná. Ti-aducu de exemplu pre Dudesculu supranumitu Nebunulu. Acest'a merse óre-candu la Parisu cu suita de 30 de arnauti calari, stralucitu gaitanati, cu firu de auru in costumu de barsionu rosíu, vrendu cu pomp'a orientala sê eclipsedie pre gloriosulu imperatu Napoleonu. Fu receptu la curtea imperiala si i-se rentórse visit'a, la care ocaziune Dudesculu, in ospelulu ce ocupá, ordiná a se presará o strata alba de zaharu sfêrmatu pentru caret'a imperatului. Francii l'aurisu ca pre unu barbaru ce erá, si bucurescianii inca nu-i crutiara nimeritulu epitetu; câ ci si-mancá cu acea ocaziune tóte mosíele, pana si Machalau'a Dudescului, unu suburbiu bucurescianu, care numai din reminiscintia i-se mai servesce cu numele, precum la noi comitele Nádasdi cu titlulu de „*Domnu perpetuu alu Tieri Fagarasiului.*“

In Angli'a inca sunt nebuni, nu crediu inse sê fia intrecutu veri-unulu pre *Eszterházy*, principe magiaru, óre-candu solu austriacu in Londonu. Acest'a, asié se spune, la unu balu de curte saltá cu regin'a Angliei, avea cisme adornate cu diamanti de mare pretiu, inse numai cleiti, cari in cursulu valsului se deslipira si facura gunoiu pre parchetulu salonului, fara sê geneze pre cavaleru.

Cu acést'a principele vrú sê arete, câ e putredu de avutu. Scimu, câ apoi i-se secuestrara bunurile si se reabilitá numai prin o lotería de statu.

Venindu acum la firulu peregrinului, am sê-ti descriu caletori'a. Din tíer'a lui Guilielmu Telu plecaramu in 8 augustu, de la Parisu in 19, si la Havre de gráce siediuramu pana in 10 optomvre folosindu bâile de mare si traindu bine, pentru câ asié e reputata Franci'a de tíera buna, de unde germanii dícu proverbialiter „*Er lebt wie der Herrgott in Frankreich.*“

Pre cine lu-aduce Domnedieu la Havre, i recomandu ospelulu Frascati, pescii si stridiele atlantice, salcélele olandese si augenariele cele monstruóse, cari se producu impregiuru. Pre-amblári se potu face pre Secan'a in susu pana

la Rotomagu si pre langa cósta pana la Etretát, unde se potu admirá piramidele si arcatele naturali ce se imprimu indelungu in memoria.

In 29 augustu vení la Havre principele regale de Joinville cu socf'a sa Dona Francesca, apoi ducele de Aumale (fíii lui Ludovicu Filipu) pre vaporulu „*Napoleon.*“

Acestu vaporu e construitu dupa metodu de totu nou, fara rote de apa pre de laturi, ci cu mecaniscu motoriu de desuptu la mediulocu, asié numitu *helice* séu siorupulu lui Arcimede. Mai antáiu francii au construitu asta specie de nái de aburu si spunu câ e mai apta la resbelu nauticu ca vaporele ordinare cu róte esterne.

Cu acésta ocaziune se fecera festivítáti navali si regate séu curse cu gondole in onórea principiloru regesci, la cari acursera si câti-valdi lordi englesi cu yachtele loru de totu mandre, apoi o lume intréga din vecinetate la spectaclu.

Pomp'a fú din cele mai maretie, dara mie unuia, dóra unde nu eram dedatu, nu-mi fú pré pe gustu.

Delectatiunile marine sunt impreunate cu mari opintele si cam aspre pentru fíii continentului.

Ací mi-aducu a minte de o anecdota.

Odata óre-unde se tienù revista stralucita cu trupe de linia, la carea fú invítatu a luá parte si unu admiralu (generalu de marina). Acestuia se dede spre incalcatu unu calu cam ageru nu pré esercítatu. Admiralulu nefindu calaretiu, cum se precepe, calulu facù cu dín-sulu câte marafete, pana ce acel'a, perdiendu-si ecilibriulu, fú aruncatu inaintea frontului, spre desfetarea intregului statu-majoru. Curendu i-se aduse o glóba mai esercitata si incalcandu admiralulu, dupa ce si-capetá continenti'a, díse intru síne: Las', câ-mi resbunu eu rusínea cu clotiarri de uscatu. Acést'a o si facù apoi in modu particulariu.

Poftí a dóu'a dí pre intregu statulu-majoru la ospetiu pre nai'a admirale cu 3 punti, dede ordinu, ca candu elu va aduce toastu in sanetatea regintelui, de odata sê se descarce cele 130 de tunuri. Se intemplá salv'a acuratu, inse numai marinarii si-beura pacharele, precandu generalitatea de uscatu in acea clipa fú tinsa sub mésa si scaldata in vinulu de Champagne.

„Éca, Domniloru, asié scimu noi amblá calare“ — díse marinariulu cu satisfactiune.

La 11 optomvre ne imbarcaramu pre piroscafulu „*Ariadne*“ si purcesemu la Londonu. In portulu Southampton descinsemu si dupa 48 de óre mersemu pre strat'a ferecata. Ací ajun-

semu si ne cortelaramu in Mivarty Hotel, Brook Street, Grossvenor Sqre, unu ospelu din cele mai aristocratice ale cetății.

Cu noi fusese inca' de la Parisu sor'a principelui B., Dómn'a Davidova, care posedea un album fórte frumosu, dara o gugumana de serva atát'a de reu lu-pachetase cu pomadele Domnei sale la unu locu, cătu se deteriorase in modu fórte fiorosu.

Acestu neajunsu superà pre Dn'a Davidov'a asié de tare, cătu se parea inconsolabila.

Nici odata n'am fostu caligrafu, apoi de óra-ce mi-audíi imputatiuni destulu de necalitate de la locu nu tocmai competente, chiar pentru bine scriinti'a romana, dóra cu atát'a mai pucinu ortografu, si inca muscalescu. Cu tóte acestea, la invitarea principelui, care voiá sê faca o placere sororei sale, me decisei a scrie cartea de nou, si in dóue lune de díle, ce petrecumu la scaldele de mare, me apucasem de lucru, depinsesem la cursivele si bastardele lui Cirilu cu rara perfeptiune, imitandu nu numai pravopisani'a, ci si diversitatea maniloru din originalu, dícu, o intreprindere uriasia pentru mine pana ce o fuise.

La Londonu, prim'a cura fù sê cautu unu compactoriu, care mi-legà cartea intocmai ca cea d'antâiu. A dóu'a dí erá aniversarea numelui Dómnai Davidov'a, o surprinsei cu duplicatulul albului si i facui nespusa bucuría, inse si Domni'a ei me surprinse cu 30 de pundi sterlini intr'o punga cosuta de propri'a mana, fórte eleganta. Abstragundu de la acésta din urma, pentru o proprietarésa de 70,000 de crepostnoi (iobagi), donulu nu fù straordinariu, inse castigai rara védia si bunavointi'a toturoru muscaliloru din Londonu, si nu-su pucini, nici din ultim'a clase, câ-ci o turma venira aici cu mareducele Mihaele Pauloviciu, fratele tiarului, care inca descinse in ospelulu, unde siedeamu. Totuodata cu dinsulu si totu aci descascà si principelu de coróna nerlandese Alesandru Guilielmu, încatu n'amu fi asteptatu mai buna societate.

Cu acésta ocaziune venira toti cei mari ai Angliei la visita, se inscrisera cu propri'a mana in registrele deschise spre acestu scopu de una parte pentru mareducele Michaele si de alta pentru dinastulu nerlandese. Asié cursu de gala inca nu vediusemu. Trei díle necontenitu potú mustrá la cai, ecuipagie, blasune si livrée stralucite, câ-ci purure erá plina piati'a de lordi, demnitari si notabili curteni.

In genere, ca si pre continentu, lun'a sept. e cea mai frumósá si tempulu celu mai placutu si aici. Estu-tempu prin esceptiune, nu numai

optomvre intregu, ci chiar parte din noemvre fu de suferitu. Ce e dreptu sér'a si demanéti'a se lasá cétia, inse spre a média-di atmosfer'a se luminá cătu poteai dorí.

In 9 noemvre se desfasierà solemnitate rara in asié numit'a city, mediulu Londonului, scaunulu comericiului universalu.

Dupa datin'a antica in asta dí se instalédia Lordu-Majorulu séu consululu urbanu, alesu de representanti'a comunala, custatória de 268 de consiliari municipali, in diu'a de Santu-Mihaiu, cu pompa regésca. Alegibili pentru demnitatea de Lordu-Majoru sunt comerciantii si meserisii, ce au magazine in city (cetatea antica), inse fia-care din acesti candidati trebuie sê fia celu pucinu simplu milionariu, câ-ci nici de la unu rege, fia cătu de potinte, nu se astépta atâte tracte si ospetie, ca de la acestu reginte alu Londonului.

Metropolea i da spre resiedintia pre anulu demnitátií palatiulu numitu Manthionhouse superbu adornatu si i pune spre despusetiune vase de auru in pretiu de 60.000 de pundi sterlini, pentru cari Lord-Majorulu subserie in publicu cu rara ceremonía o cuitantia numai despre 4000 de pundi. Onorariulu anuale i face 8000 de pundi, elu inse spre sustienerea védiei trebuie sê adauga de la sine celu pucinu inca pre atát'a, mai alesu déca i se da ocaziunea sê ospeteze si pre regin'a sub consulatulu seu.

O asemenea onóre i impórta apoi titlulu de Lordu pentru tóta viéti'a; din contra, la 9 nov. anulu urmatoriu redevine Master N. cum fù si mai inainte de alegere.

Parat'a instalarei procede de la cas'a de sfatu, numita Guildhall, si percurge multe strate condecorate cu tapete, stindarde si flori, ce acoperu mai tóte casele, priutre mfile de poporu in alegretia, ca cum n'ar fi anglu.

Lord-Majorulu pórtá purpura regia si o peruca ca in evulu mediu, inainte i se duce spat'a si sceptrulu ca unui rege, apoi e incungiuratu de sherifi, aldermani, cáti notabili si de corporat'uni. O parte a procesiunei se efeptuesce in yachte pre Tamis'a, unde fálfaia tóte paviliónele din lume pre nâi, gondole si piroscafe.

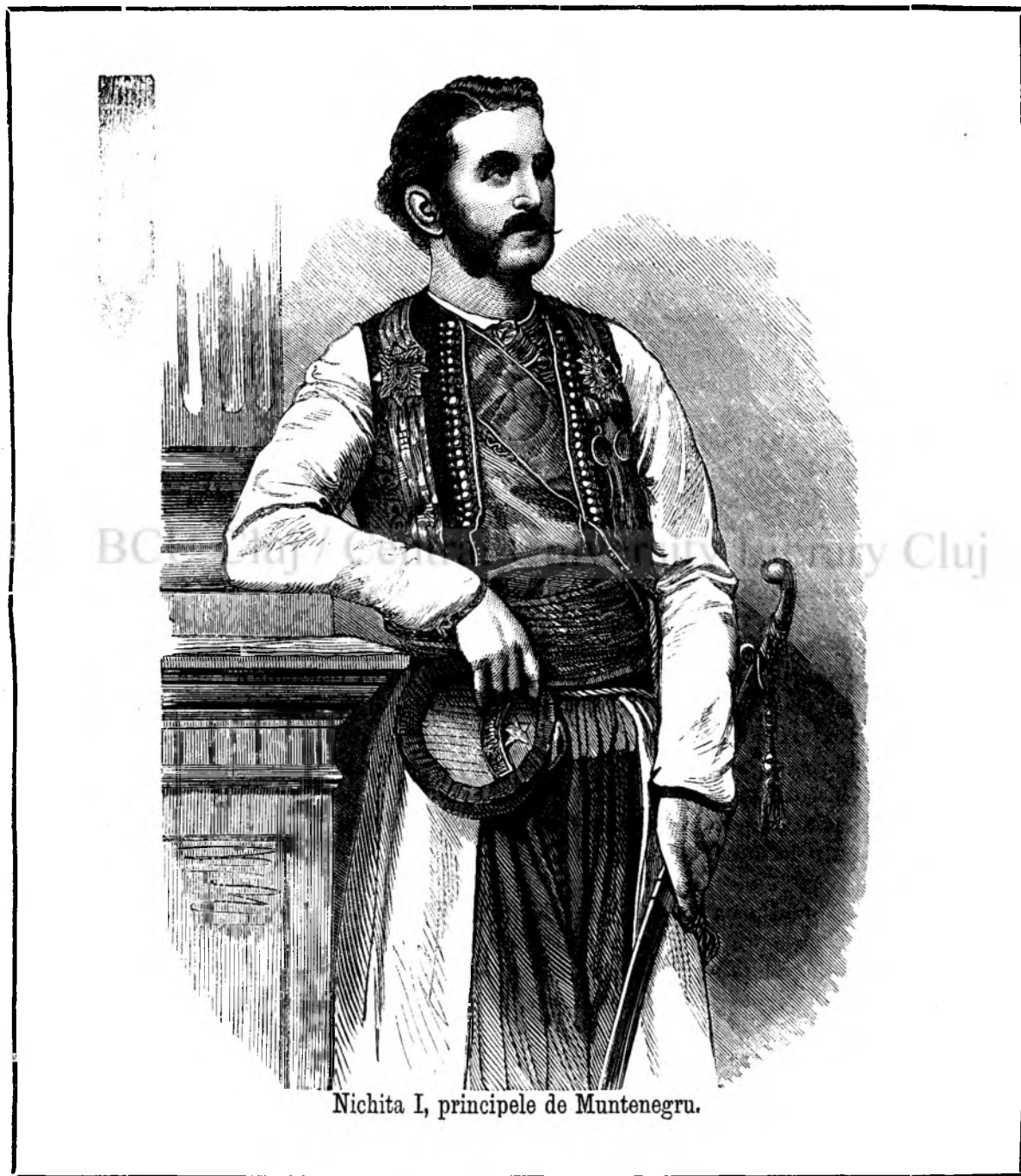
A descrie tóta acésta pompa e preste potintia, câ-ci nici poti sê vedi ceremoní'a altmintre fara rapsodice, in asta metropole monstra de 2.000,000 de suflete, tóte gramada si cu gur'a cascata la asié intemplare.

Ne favorí cerulu sê vedemu si acést'a. apoi a dóu'a dí temperatur'a se schimbà cu totul. O negura grósa inveli cetatea intréga si devení nópte perpetua pre cursu de o septemana. Pre

strate nu ti-vedeai degetulu intr'a média-di si nici gazulu nu ardeá de grosimea igrasiei. Siediumu purure la mésa cu lumine aprinse si cu focu in caminu, istorisandu-ne povesti si delectandu-ne cu musica. Candu se lasa asemenea negura, e periclu sê ambli pre strate, câ-ci nu nu-

nereculu se produce prin fumulu celu grosu de carbuni fosili, cu cari se incaldiesce.

In 19 noemvre purcesemu pre strat'a ferecata apuséna (Great-Western raylway) pana la Abey in prés'm'a carui opidu-se afla castelulu comitelui Sherburn (The Earl of Sherburnhou-

Nichita I, principele de Muntenegru.

mai te-ar strivi trasurele, ci te-ar despoiá si industriarii locali, fara sê-ti póta ajutá cine-va.

Cu asta bruma incetá tóta grati'a londonensa si asié facumu o excursiune la tíera, unde si pre cétia e lumina, findu-câ in cetate intu-

se), pre care lu-cercetaramu. Principele B. stâ in legamentu familiaru cu acestu lordu, câ-ci tatane-seu tienuse pre sor'a lordului in prim'a casetoria; fumu deci recepti cu distinctiune rara.

Castelulu lordului e unulu din cele mai

pompóse in Angli'a, cuprindendu 32 de aparteminte de gala, fia-care cu 4 odâi, tóte diversu mobiliate, zugrafite, si tapetiate in atâte colori si nuantie cu sumtuositate estrema. Si au gustu particulariu anglii. Totu e la ei simplu si solidu, éra altminte nu poti admirá de ajunsu atâ'ta opulenta si regularitate.

In parteriuulu palatiului se afla salele de ospetiu ordinare, bucatariile, magazinele de tóta speci'a. In planulu primu apartemintele de gala si locuinti'a pentru membrii familiei si óspeti, éra de a supra, in planulu secuudu, locuintiele servitoriloru si domesticiloru.

Tóte acestea sunt mobiliate intr'o forma de confortabili, câ-ci nicaire lipsescu tapete pre parchetu, atâ'ta numai, câ ale servitoriloru sunt mai pucinu lusuóse, buna óra, tóte perdelele de pandia, precandu ale domniloru sunt de atlasu greu cu ciucuri de auru.

M'am crucitu aflandu numerulu si rangurile serviloru acestei familie aristocratice, compusa numai din 7 membri.

Sunt 3 categorii de curteni distinsi dupa rang si clasificatiune in modulu urmatoriu cu mare scrupulositate: Clasa antâia cuprinde majordomulu 'séu vatavalu curtii, oficiarii ratiunisti, o dama prim'a económa, secretari, gubernanti, preceptorii, capelanulu curtii, mediculu domesticu si damele de societate. A dóu'a clasa numera camerarii si camerariile, bucatariulu primariu, cociarii primari, veterinariulu, venetorii, sofragii si secund'a económa. A trei'a clasa numera elevii de bucatari'a, spelatoresele, maritornele, lacheii, subcociarii, servitorii de staule si argatii de curte. Cu totii preste 200, apoi mai sunt gradinari, dâleri si maieri, cari inse n'au casa si mésa immediatu la curte, ci traiescu cu deputate.

In staulu tiene lordulu ca la 100 de cai si mai la doi unu servu spre ingrigire. Mi se spuse, câ la acésta casa preste anu se ardu numai carbuni fosili de siepte mîi de pundi sterlini.

Se vede deci, câ asié curte in continente póte tiené numai unu capu coronatu de prim'a clase, éra in Angli'a sunt multi asemeni lordi opulinti.

Langa castelu e unu parcu minunatu cu trei despartieminte, cuprindendu câte-va miliarie anglice patrate. Vecina cu palatiulu e partea raru si pitorecu desemenata cu arbori tufosi, pasîsce verde ca catifeu'a, trapeze de flori si apa curginte, formandu insule, peninsule, sinuri, strimtori si alte accidintie, ce facu efeptu in supremulu gradu, apoi pretotindene cararutie pre-

sarate cu arena galbena auría. Totu asié e loculu adumbritu de arbori giuru impregiuru curatiatu si presaratu cu nesipu galbenu.

In secuudu despartiementu sunt boschete dese, alee si paseri cantátorie cu iepuri si mai departe turme de cerbi si caprióre de totu blande, cari iérna se nutrescu cu fênu si se adapostescu in staule pitorece formandu gróte cu muschiuri selbatice.

In onórea principelui nostru, fíii lordului, toti „honourably“, arangiara o venatória stralucita la vulpe, póttindu multi vecini de conditiune la petrecerea acésta.

Ca la 80 de insi incalcaramu, noi firesce pre caii lordului, si ne imbracaramu in costume de venatu, fracuri rosie, caschete verdi si cióreci albi, apoi cisme resfrante, totu din vestinariile locali si ne luaramu dupa vulpe.

E de observatu, câ in Angli'a de multu nu mai sunt vulpi selbatice, pentru câ li se sterpi soiulu prin desele venatori; deci pentru desfatere se cumpera vulpi in Franci'a si numai din candu in candu se dá drumulu la câte un'a pentru venatória in cursu, séu cum i dîcu anglii „the noble amusement.“ Alergara dupa vulpe 200 de cani si 80 de calareti câte-va óre, pana ce fér'a astuta se ostení deseversîtu si se tinse de alungulu pentru totu-de-una.

In Angli'a, bine câ nu din acell'a-si indemnu, vulpea e respectata ca in Rusi'a porumbulu si ca la noi ronduneu'a. Cine ar cutediá sê pusce in vulpe s'ar considerá de barbaru, pentru câ ea e menita a multiamí pasiunea cea nobile a sportului, si fia-carea costa viéti'a câtoru-va ómeni si petiórele mai multora cai in pretiu de câte 100 de pundi sterlini.

Dupa 6 díle de petrecere rentornaramu de la Sherburnhouse spre Londonu si dédemu de strat'a ferecata la urbea Eton, de a supra careia pre una inaltíme jace resiedinti'a regiloru Angliei, numita „Windsor Castle“ si asié suiramu spre a cercetá acestu locu memorabile.

Fortun'a despuse, ca chiar la intrare pre pórtá sê intalnimu pre regin'a Victori'a, pre principele consorte Albertu si pre óspele préinaltu Ducele de Nemours, principe regale francu, esîndu la preamblare. Principii erau callari, éra regin'a cu duces'a in trasura desvelita. Lasu câ si vederea altisimeloru persóne si-are pretiulu, dara ne vení bine departarea loru si pentru aceea câ fumu intrudusi in tóte apartemintele, ca sê le vedemu, cu multa curtesía, ce nu poteamu déca se affá in momentu a casa. Apartemintele de statu sunt multu mai simple de cum asteptamu. E o sala de lungime straor-

dinaria, cam ca galeri'a ce-ti descrisei de la Versailles, inse multu mai pucinu pompósa. In fundu e tronulu sub unu baldachinu pre o estrada si numai dóue síre de scaune pre de laturi, fia-care cu marc'a angla zugrafita pre radiemu, inse nu aurate, ci spoite ca stegiariulu naturalu. Unu tabelu memorabile am observatu, care represinta congresulu din anulu 1815, apoi portretele toturoru supraniloru de pre acelu timpu. Capel'a curtii inca e memorabila, dara nimica intrece parculu celu mare langa castelulu acest'a, care e celu mai mare in lume, cuprindendu 3800 de acri. In acestu parcu curge ap'a Virgini'a si e plinu de turme de dami, de caprióre, de iepuri si brebi cu totulu blandi.

De la Windsor la Londonu este telegrafu electricu de curendu inventatu. Sunt fire de telu de arame petrecute prin stelpi cu gauri isolate prin sticla asiediati de laturea stratei ferecate.

Telegrafi'a electrica ca si locomotiunea prin vaporu sunt minunele seclului nostru, cari anglii, de-si nu le sunt inventatori, ei mai antâiu le au aplecatu. Anglii au incercatu, inse fara sucesu durabile pana acuma, si locomotiunea pneumatica, adeca pulsiunea prin atmosferã in cilindre desiertate de aeru.

Totu Anglii sunt chiamati a popularisã orice minune fisice, pentru câ loru nu le lipsescu mediu-lócele spre a face incercãri continue.

Éca, frate, me despartu de Angli'a, póte pentru totu-de-una si n'avui ocasiune a le vedé parlamentulu, fiindu-câ pre acestu timpu nu e adunatu. Aici cu totulu in contr'a altoru tiere, somitatea societãtii petrece vér'a in capitala si jérn'a la mosia afara, câ-ci clim'a demanda imperiosu acést'a; de aci vine, câ castelele lordiloru sunt bine ingrigite.

Dara éca ce-va si despre parlamentu.

In Angli'a nu-su partide politice câte in Franci'a, macaru câ sunt ori-ce nuantie usitate in fia-ce adunare politica. Un'a dupa alt'a domnescu aici dóue partite, adeca candu tory candu whigs, denominatiuni fórte antice.

Cea d'antâiu e aristocratica si insemnéza cógia vertósa; a dóu'a e democratica, si are semnificatiune de zéma séu pisalitia.

Sunt, cum vedi, denumiri date un'a altei'a in batjocura, dara cu sensu palpabile, fisicu; câ-ci in ori-ce amestecu cauta sê preponderedie candu ingrediintie solide, candu licide, dupa impregiurãri; asié si in parlamentu.

Apoi óre potea-se asemenã aristocratii mai bine de câtu cu cógi'a séu scórti'a cea tare? pre candu sorb'a séu pisaliti'a éra corespunde de minune bine celoru ce traiescu cu dins'a.

Asiu intrã si mai afundu in politica, câ-ci aici nu e censura de locu, póte ori-cine caricã chiaru pre regin'a, care totu-si mai multu e respectata, ca alti domnitori gialusi de grati'a divina, dara si asié fui cam lungu deodata.

De acum astépta nuvele despre mine din Parisu. Good bye!!!

I. Codru Dragusianu.

CHIUITURE POPORALE.

XXIX.

Ce-mi-e mie de-o dragutia,
Ca codrului de-o frundiutia;
Unde pica
Ací se strica.

XXX.

N'ai ce face, déca-ti place,
Ochii de féta barnace!

XXXI.

Scfi lelitia, acum unu anu,
Dintr'unu meru ne suturamu.

XXXII.

Paduritia, désa esti,
Mandr'a mea, departe esti;
Paduritia, taiá-te-oiu
Si la mandr'a duce m'oiu.

XXXIII.

Trecù mandr'a p'anga mine,
Nici cu ochii nu vedu bine.
Trecù mandr'a uliti'a;
Tréca, tiucu-i guriti'a.

XXXIV.

Te cunoscu, mandra, cunoscu,
Te cunoscu pe ochisiori,
Câ esti hótia de feciori.

XXXV.

Asié jóca pe la noi
Cu fetele de la voi.
Ast'a-e nunta, nu-e mintiuna,
Câ toti-su cu voia buna.

XXXVI.

Péna 'n cuiu, péna su cuiu,
Fost'am si eu óre-cui.
De-oiu tiené díle de postu
Ér-oiu fi acui am fostu.

Culese si publicate de

Fr. Longinu.

SALONUL.

CONVERSARE CU CETITÓRIELE.

— Paris 26 dec. —

Candu e cine-va departe de ai sei, unu individu ori cine ar fi, séu unu lucru câtu de neinsemnatu, ne pare placutu candu ne aduce aminte de locul unde ne amu nascutu. Limb'a romanésca nu pare unui Romanu mai dragalasia decâtu atunci candu o aude in straine-tate, pe stradele Vienei séu Parisului; si, — déca stimabilele cetitórie ni dau voi'a a spune unu adeveru, — mai alesu candu va fi fericitu s'o audia din gur'a unei damicele, nici odata n'are mai multa gratia si nu e mai armoniósca ca atunci.

Intr'o dí unu tineru din Romani'a, neconvenindu cu nimenea cunoscutu, i erá urítu, cu tóte frumsetiele si curiositátile ce potea vedé aici. Odata i se intimplá sê védia unu ovreu, pe care-lu vediu se in tíera; si acés-t'a i facú o mare multumire. — Si ai vorbitu, cu dín-sulu? — Asié, nu-lu cunoseam decâtu din vedere; apoi scii cá eu nu sum din amicii Ovreiloru la noi.

Câta multumire trebuie sê sentia cine-va intal-nindu pe unu amicu alu seu dupa o despartíre mai in-delungata. Aici trebuie a spune, cá sunt intre dín-sii multe anime sincere si prin escelintia romanesci, dar spre nenorocire din diverse impregiurári, parte nede-pendente de dín-sii, între studentii de aici, in momen-tulu de facia, nu existe acea frumósca colegialitate, care recomanda atâtu de multu pe studentii de Vien'a si Pest'a, si ale carei fructe se cunosc. Lucru curiosu, chiar nici între studentii francesi nu e acea sociabili-tate, care ar asteptá-o cine-va, cum e, de esemplu, la stu-dentii sasi si germani. Universitatea si cafenelele sunt de ordinariu locurile de intalnire. Fara indoieála, diver-sele ocazioni pentru distractiune de la fatigele studiul-ui, cum sunt teatrele, concertele si diversele intr'uniri, facu nesimtíta lips'a unei asociári mai strinse. Unu tineru francesu mi-spuneá, cá elu a staruitu sê infintieze unu atare cercu, dar n'a reusítu.

— Unde ve intalniti voi mai adeseori? — intrebá pe unu amicu alu seu X., care plecase de curendu din tíera pentru Evrop'a (celu pucinu asié se díce la Bucu-resci, cá plecámu in voiagiu pentru Evrop'a). — Unde ne intalnimu? i raspunde amicului seu; in dóue locuri: la biserica si la cafenea, pardonu, erá sê dícu la carci-ma; espresiuinea e cam vulgara, de altfelu totu aceea-si e si un'a si alt'a. — Asié, se vedé cá ai facutu pro-gresu palpabilu in sciintia; dejá biserica si cárcim'a pentru dta e totu un'a. — Sciu cá esti religiosu, nu te mai face, am vorbitu de cafenea, nu de biserica.

X. erá amatoriu de teatru, ceea ce doriá sê védia antáiu de tóte. — Ai vediutu teatrele de aici? intrebá elu. — Le-am vediutu pe tote, dar sê-ti spunu dreptu, cá le-asíu poté judecá mai bine ca architectu, decâtu altfelu. — Adéca ce, nu cum-va ai inceputu sê inveti architectur'a, déca ai venitu aici? — Pe legea mea, tu esti prea naivu, fratióre; ori cá ai pré multu spiritu; cum voiesci. Vino, sê mergemu, cá la 8 óre se incepe. — Unde? — La „Teatrulu francesu“, déca voiesci; pe piati'a Palais Royal. — Da, sê mergemu; acest'a e celu mai bunu teatru, asé numitu alu imperatorului; nu-e asié? Ce piesa se jóca asta séra? — „Amorulu, Onórea si Bani.“ — A, bravo; éca trei lucruri renumite; eu cu-

noscu pies'a ast'a; e o drama fórte placuta, care a avutu unu succesu frumosu pretotindeni; s'a jocalu si in ro-manesce. Én spune-mi, ce ti-ai alege din aceste trei, amorulu, onórea, séu banii? — Ce intrebare! ce alege tóta lumea si toti omenii cu minte. — Totu-si asiú vré sê sciu pentru care anume ai avé mai mare predilectiune? — Te sciu io, cá esti cam originalu; totu ti-place inca a te nutri cu idealulu si cu chimerele, intocmai ca acel'a care mancá sér'a la mésa fára luminare, si, fiindu amé-títu de vinu, in locu si ié din taiariu luá din luna. Dar o sê-ti víi in ori; esti inca tineru. Atunci, amicului meu, o sê díci si tu ca mine, cá amorulu este o fantasia, si onórea o vanitate, care face pe ómeni nebuni. Baniú sunt essenti'a lucrului, adeverat'a realitate! — Bravo! scumpulu meu amicu; te felicitu; acum mi-place, esti omu positivu; se vede, cá ai amblatu prin lume. N'ai cetitu scrierile lui Büchner? Dar sê mergemu, cá in-tardiámu.

Cuprinsulu piesei numite e urmatoriu: Unu pic-toru, tineru, frumosu si avutu, se inamorá de o juna, in famili'a careia mergea adeseori. In acésta familia se aflau dóue sorori. Objectulu dorintieloru pictorului erá cea mai mare. Candu erau singure, ele se intreteneau adeseori despré dín-sulu. — Sê-ti spunu o istoria, díce odata cea mai mica care erá mai via si mai de spiritu, sororei sale; si incepe sê-i spuna nesce lucruri straine amorului seu. — O, cu ast'a mi se face uritu. — Ei bine, sciu alt'a: Erá odata la B. unu june, fórte ama-bilu. . . — Si apoi? — Si-apoi acestu june veniá câte-odata pe la noi; nu-ti aduci aminte? Mi se pare cá te cam priviá adeseori. — Elu pe tine te salutá. — Si la tine se uitá. — Candu siedeá, cátra tine s'asiedíá. — Si cátra tine se 'nturná. — Tíe-ti vorbiá. — Si pe tine te priviá. — Si ce va sê díca ast'a? — Ast'a va sê dí-ca, cá elu te iubesco. — Ei bine, eu me indoiam, díce X. cu o vóce dulce si suridiendu, si se lasá ofstandu in bráciele sororei sale.

Junele pictoru, candu cerú man'a acestei fete, erá inca bogatu. Dar avea o detoria enorma remasa de la parintele seu, care ar fi potutu se n'o platésca, cá-ci impregiurarea erá astfelu, cá legea nu-lu potea astrin-ge. Inse consciint'a onorii, si consiliiele intiepte ale unui amicu i sfatuirá, cá e mai bine a trái seracu, dar onestu. Si-a datu averea, si a remasu singuru numai in speranti'a penelului seu. Nefericirea pentru elu erá, cá parintele fidantiatei sale, omu avaru si cu o cultura aparenta numai, acum lu-refusá, si voiá sê dé pe fiic'a sa dupa fiulu unui banchieru, depravatu, dar cu bani. Dins'a, natura blanda, si pré credula la vorbele ama-gitórie ale parintelui seu, care intielegea reu interesele familiei lui, se lasá a fi sacrificata. — Ah, déca asiú fi eu in locului teu, i díce sor'a ei cea mica; déca asiú fi eu fidantiat'a lui George. Cine are sê traiésca cu acel'a, pe care-lu íei? Cine se marita? tu, séu tat'a? — Eu, dar cum sê me opunu vointiei parintelui nostru?

Pictorulu, pana candu erá avutu, numerá o mul-tíme de amici, cari i faceau cele mai pompóse declara-tiuni de amicía, pentru a-lu incungiará si a-lu despre-tiú in sine, candu va fi seracu. Pintre acesti mari amici se mai aflá si unu tineru, modestu, imbracatu curatu, dar de comunu simplu, si uneori mai pucinu decâtu simplu, din cauza forte naturala, cá erá pictoru, unu

artistu. Modelu alu amiciei adeverate, elu a suferitu insultele, si de multeori dispretiulu amicului seu esaparatu, dar nici odata nu l'a parasitu, si n'a incetatu alu ajutat in toate modurile posibili. Elu inca era mandru, dar acest'a era nobil'a mandria a unei consciintie curate.

George, fiindu invitat, se afla si elu la balulu fostei sale fidantiate, palidu, desolatu, si imbracatu reu. Toti lu-incungiurau; si vechii lui amici lu-aretau cu degetulu. Sor'a mai mica a fidantiatei merge la elu, si lu invita se dantizeze cu dinsa. Acest'a nobletia de sufletu i-a captivat anim'a lui. Elu a inceputu a simti era-si vietii si energi'a, pentru ca era-si iubii si era iubit.

Pucinu in urma, castigandu-si prin silinti'a sa ceva stare, elu dobandi man'a acestei nobile si gratiose copile. Si amiculu seu avu in fine rar'a multumire de a vedea fericitu pe unu amicu, pentru a carui sorte s'a ingrigitu atatu de multu.

Dsior'a Emili'a Dubois, un'a din cele mai bune actrice de la „Teatrulu francesu“, de o lesibilitate si o viosia rara, care joea unu rolu atatu de frumosu in pies'a de mai susu, fu premiata in dilele trecute de catre Comitetulu teatralu alu actoriloru de la „Teatrulu francesu“, cu o bracieta pretioasa de perle, pentru care imperatulu s'a oferitu a i-o presentu insu-si.

Cu alta ocaziune vomu pute aminti ce-va despre frumos'a institutiune a Comitetului de la acestu teatru.

M. Strajanu.

Scrisori de la Bucuresti.

— 6/18 decemvre. —

Una indispusetiune si mai cu seama ocupatiuni extraordinarie ce nu potusem inlaturu, me oprira d'a ve scrie in septeman'a trecuta. Asta-di, fidelu promisiunei mele, me voiu incerca d'a ve da ore-cari nuvele relative la Arte.

Intr'una epistola trecuta ve anunciasem „unu studiu“ a supra pictorului Grigorescu. Ar fi cutediatoriu, o sciu, d'a face unu studiu, adeca unu esamenu criticu detaiatu a supra opereloru dlui Grigorescu, intr'una simpla epistola, in carea arunca cine-va cu repeditiunea condeiului impresiunile fugitive a le subjectului ce si-propone a trata.

Pentru asta data una simpla nomenclatura a sulteloru de studie si tabele ce acoperu zidurile atelierului dlui N. Grigorescu va fi destulu, si candu numerosii lectori ai admirabilului Dniei Tale diariu voru fi familiarisati cu numele tabeloru, ve promitu ca, luandu pre cele mai importante, in parte voiu face una descriptiune minutiiosa despre fia-care din ele.

Tablourile dlui Grigorescu nu represinta subiecte istorice, celu putinu cele mai importante. Dlu Grigorescu, ca toti poetii si artistii mari, se serve de motive neinsemnatorie, ca se produca impresiuni nesterse. Desisiulu paduriloru seu intinsulu luciulu alu apeloru statiunarie, unu coltiu de stanca, seu una turma ce pasce, boii ce ducu plugulu prin fagasiele tielinose seu femeia ce torce in fundulu modestei sale casutie, ... eta in generalu subiectele principali, pe cari iubese dlu Grigorescu a le trata cu preferintia. Dar, cine nu scie, ca cu catu motivulu ce tratza artistulu este mai simplu, cu atatu dificultatile ce trebuie a invinge, spre a impune oper'a sa admiratiunii publice, sunt mai mari. — Dom-

nedieu lumineza si preinnoiesce natur'a periodicu de mii de ani; una lege fatala opresce ca cea ce a fostu se nu mai revina: sberciturele betranetiii se urmeze carmeneloru tineretii, si poetulu si artistulu inspiratu de-si sciu ca, mane pote, legea comuna i va isbi, admirandu efectulu magicu ce arunca a supra-le lumin'a sorelui, o canta pe unu petecu de hartia seu pe una panza care strabate timpulu si spatiulu, si spune viitorimii, celu putinu sute de ani in urma, — ca unu omu domnedieu a trecut p'acolo. Ah! daca canteculu paseriloru s'ar pote audu intr'unu tablou, de siguru, ca in atelierulu dlui Grigorescu ar fi unu concertu perpetuu, ca-ci nu pote spectatorulu a vedea in tabelele sale acele dumbrave inverdite, acele ape transparente, fara participarea paseriloru.

Daca, vorbindu de dlu Grigorescu, amu facutu descriptiunea paysageloru sale, se nu credea cine-va, ca talentulu seu si-a pusu inainte vre-unu genu de pictura si ca portretele sale nu au vietii'a paysageloru sale; nu, elu este unu artistu eminentu independinte, elu nu voiesce decatu cu mare greutate a se supune fantasticeiloru capritie a le unui amatoru ce i ar comandu portretulu. Amici'a inse si recunoscinti'a i voru inspira in curendu portrete neperitorie.

Asiu dori, stimabilulu meu amicu, a scrie cole in-trege despre tabelele dlui Grigorescu; asiu voi ca, multumita publicitatii diariului Dniei vostre, — singurulu din nenorocire in care mai pote cineva scrie articoli de Arte, — se aragemu atentiunea intregului publicu romanu a supra maturului talentu alu dlui Grigorescu, ca-ci mi e tema, ca obicinuit'a indiferentia, cu care tratamu la noi pe toti aceia cari nu se asvirlescu in luptele politice, se nu faca pe dlu Grigorescu a parasi din nou Roman'a spre a trai acolo, unde a invetiatu a intielege si a depinge cu atat'a maestria natur'a.

Toti ceialalti artisti romani lucrza continuu si se prepara pentru lupt'a Espusetiunei de la maiu viitoriu, 1870.

Ce serbatorie pentru belele arte! A vedea operele tuturoror artistiloru romani unite intr'acelea-si sale, a pote face studie comparative a supra tuturoror acestoru productiuni artistice, a constat progresulu produsu de la cea din urma espusetiune pana acum, a pune fatia in fatia operele profesoriloru cu ale juniloru elevi esiti din scol'a natiunala de bele arte... eta pentru viitorulu nostru unu studiu multu mai utilu decatu efemerele ocupatiuni ale celei mai mari parti din junimea nostra oflitate in miseriele politicei dinice. Nici oper'a nici teatrulu natiunalu n'au represintatu in aceste din urma dile nimica nou, s'au facutu inse repetiri de piese date acum cati-va ani, cu multu succesu. Oper'a a anuntiata pentru asta sera „Norma“ cu primii artisti, si teatrulu natiunalu pregatesce trei mari piese, dintre cari un'a tradusa din limb'a spaniola, alt'a din cea francesca (Demonii negri), si in fine una alt'a originala de dlu A. Lazarescu (unu deputatu), intitulata „Boierii si tieranii cum erau odinora“, drama in 4 acte. Se dice, ca acesta piesa, cu toate ca nu are unu mare jocu de scena, dar are parti forte originale si mai cu seama dialogurile sunt pre adeverate. Este timpulu, credemu, ca administratiunea teatreloru se se convinga si se impuna convingerea sa publicului, ca nu vomu pote ave teatru natiunalu originalu decatu preferindu chiar mediocritatile originali inaintea capu-d'opereloru straine.

Traducundu continuu, vomu gustu, este adevratu, din spiritulu si din sciinti'a de scena a tuturoror

popóreloru, dar vomu paralisá eternu incercările atătoru juni de talentu cari, desesperati de a-si vedé operele represintate si a le judecă la adeveratulu loru punctu de vedere, parasescu una cariera, in carea prin alte locuri aru poté straluci, daca aru primí, la inceputu, câte-va consilie. Suntemu in dreptu a crede, dupa câte ni-s'au spusu, că Artistii sunt un'a din causele cele mai insemnate ale acestui reu. Obicinuiti continuu a se audí numindu-se pe scena: „Domnule Conte“... „Domnule Marchisu“ (ba chiaru: „Domnule Printiu“), curiosi de noutătile de prin Franci'a si de prin Spani'a, — convorbirile de prin salónele nóstre si dialogurile tieraniloru nostri li paru fara nici unu interesu. Trebuie mai multu decâtu decisiunea comitetului spre a se jocá una piesa originala, trebuie una influintia particulara a persónei autorului, séu mai bine, una temere, carea sê silésca pe Domnii artisti si mai cu séma pe cocónele artiste a se injosi sê jóce opere natiunali.

Dominec'a viitória se va represintá frumós'a comedia a dloru Alesandri si Millo (in beneficiulu dlui Millo), intitulata „Lipitorile Sateloru“, pe care o cunoşceti, si Marti'a viitória, la 9 dec., se va dá pentru beneficiulu dlui Stefanu Velescu, elevulu dlui Reigner, „Supliciuulu unei femei.“

Eri séra a debutatu intr'unu rolu creatu de dn'a Pascaly una juna eleva a sa, dsiór'a Anic'a Popescu si daca prevederile nóstre nu ne insiéla, dsiór'a Popescu este chiamata la unu frumosu viitoriu in carier'a dramatica. Dotata de natura cu totu ce natur'a póte dá unei viitórie artiste, jun'a debutanta n'are decâtu a lucrá, spre a poté ajunge. Am remarcatu mai cu deosebire unu particulariu talentu de imitatie pana la cele mai mice nuantie a le jocului profesorei sale, talentu pre care cine lu-va pune mai tardíu la creatiuni originali, i póte fi de una mare utilitate.

Uitam a ve anunciá (uitare neiertata), cá in dílele din urma a debutatu asemene dnulu cu dn'a Caragealy in pies'a: „Dóue mierle albe.“ Diariulu „Reforma“ mai cu séma a vediutu intr'acestu debutu er'a de mantuire a teatrului natiunalu. Altii pretindu, cá ideele Reformei a supra teatrului au mare necesitate d'a fi reformate.

C. S. Stancescu.

Curieriuulu modei.

— Pest'a 31 dec. —

Cine nu doresce a se imbracă dupa mod'a din presinte si a imită gustulu creatórieloru modei?

Dar daca nu avemu nici medilóce nici voia de a imită nóuele vestminte, sê nu trecemu cu vederea unu bunu gustu in vestmintele moderne, si acest'a e: a in-trebuintiá câtu se póte mai pucine colori, in scurtu, sê domnésca in vestmintele nóstre unicolorulu.

Paletonele de iérna a rare ori sunt uniforme cu vestmentulu, dar cu atátu mai usioru potu sê fia uniforme decoratiunile pelerieloru; — asié, de esemplu, o péna séu câte-va flori potu stramutá multu pelerí'a.

Pentru aceea e mai consultu, a portá pelería négra, sura séu alba, si aceste apoi se potu decorá cu flori si peno dupa cum ni place.

Am vediutu dílele trecute unu vestmentu de vediuta; credemu a face o detorintia on. nóstre cetitórie, descriendu acelu vestmentu.

Vestmentulu acel'a erá gatitu din metasa grea rosia-inchisa si catifea négra. Pe rochi'a de metasa se potea observá unu síru de incetítura fórté lata, dar nu si dinnainte; de dóue laturi inse si din dreptu, mai pana la spacelu, erau mai multe síre de incetíture merunte, ér acolo, unde se incepeau incetíturile, se potea observá o deschidiatura de catifea négra.

Spacelulu acestui vestmentu erá naltu si netedu, dinnainte cu bumbi de catifea négra, ér la maneco si umeri infrumsetiatu cu unu síru de prima de catifea, pre care erá cosuta o dintela alba si fina. Astufelu de infrumsetiári erau si la capetulu maneciloru.

Ni-a placutu multu paletonulu de catifea ajustatu cátra trupu si infrumsetiatu cu incetíture rare de catifea si cari erau cuptusíte cu metasa rosia-inchisa.

Pelerí'a de metasa négra erá decorata cu o rosa rosia-inchisa ale careia frundie erau gatite din materia intunecósa. Frumós'a fatia erá acoperita cu unu velu mare de colóre négra, numitu velu de Hortensia.

Manecariiele se facu din dí in dí totu mai micutie — intocmai ca peleriele. Am vediutu câte-va manecarie gatite din catifea, — preste totu inse se facu din primature si materie flocoşe.

In fine sê amintimu ce-va despre vestmintele de casa.

Aceste vestminte trebuie sê fia nu numai frumóse, scurte si corespundietórie, ci si comóde. Mai nainte de tóte, sê fimu cu luare a minte la alegerea coloriloru.

Femeile brunete sê pórté vestminte de colóre sura, rosia séu si verde, ér celoru blondine li se siede de minune bine in vestminte de colóre veneta, lil'a si coloru brunete.

Aceste vestminte apoi se croiescu dupa placu; mai desu se pórtá cele croite scurtu, cu unu síru de bumbi dinnainte, brâulu angustu, manecele strimte, ér rochi'a cu pucine infrumsetiári.

Paletonele cele scurte sunt si acum portate. Guleriele gatite din catifea, in acestu sesonu se porta adesu.

CE E NOU?

△ (*Premiuulu Familiei.*) Amintiramu in nr. trecut, cá tabloulu natiunalu se espedéza. Acum mai adaugemu, cá in septeman'a acést'a s'au espedatu tóte tablourile. Onor. prenumeranti sunt rogati, cá déca in restimpu de o septemana nu voru primí tablourile, se ne incunoscintieze.

△ (*Miscári electorale.*) In districtulu Zorlentiulu si se facu pregatiri pentru alegerea de deputatu dietalu in locul dlui Wladu. Se vorbesce cá candidatii romaniloru aru fi dlu Atanasiu Cimponeriu secr. min. si Vic. Mocioni.

△ (*Calindariele Gurei Satului confiscate.*) Unulu dintre on. nostri colectanti ne incunoscintieza, cá septemanile trecute finantii au mersu la dinsulu si i-au confiscatu calindariele tramise de noi spre vendiare, aducându de cauza, cá nu sunt timbrate. — Ne mirámu, cá la oficiulu de finantie se aplica astufelu de ómeni, cari n'au nici idea despre calindarie. — Sperámu, cá si-voru luá respłata pentru — nesciinti'a loru, ca sê nu mai incomodeze pre nimene de aci nainte.

Literatura si arte.

△ (*Foia noua.*) Diuaristic'a romana de peste Carpati s'a imultitu cu o foia care apare la Iasi sub titulu: „Romani'a dramatica.“

△ (*Istori'a scenei Romane.*) Cetimu in „Informatiunile Bucurescene“, câ dlu Fundescu, cunoscutulu literatu, a fostu insarcinatu, a culege tôte datele relative la istori'a scenei romane.

△ (*Invitare de prenumeratiune la „Poesia si Prosa“ tom. I.*) On. nôstre cetitorie cunoscú deja meritele dlui Iustinu Popfii pre terenulu literaturii nôstre romane; n'avemu dar sê dîcemu multe, decâtu a sperá, câ generosele romane voru imbratisiá cu caldura întreprinderile oratorului si poetului nostru pré cunoscutu. Deci tragemu atentiunea on. publicu cetitoriu la urmatóri'a invitarea de prenumeratiune: „Invitare de prenumeratiune la „Poesia si Prosa“ tom. I. Acésta colectiune va cuprinde vre-o 35 poesie parte religiose, parte nationali, si trei disertatiuni, tîenute la adunările gen. ale Asociatiunii transilvane in Clusiu, Gherl'a si Siomeut'a-mare; anume: „Una privire fugitiva peste literatur'a romana;“ „Parenesu a supra poetului Andreiu Muresianu;“ si „Limb'a ca conservatori'a nationalitatii nôstre in furtunele secleloru;“ dintre cari aceste doue din urma acum voru esî publicate pentru antái'a óra. Fia-mi iertatu a trage atentiunea onoratului publicu mai vertosu a supra disertatiunii despre literatur'a romana, care la timpulul seu fu primita cu mare insufletire nu numai de adunarea gen. a Asociatiunii transilvane celebrata in Clusiu, ci si de tóta pres'a romana, si reprodusa dupa foiele nôstre de aici intréga si prin „Romanulu“, principalulu nostru diurnalu din Bucuresci. Candu dorere! in tóta literatur'a nu avemu nici uniculu manualu, care sê ne invetie si lumine despre diversele fase de dezvoltare ale literaturii nôstre nationali, si despre bravii, cari si-au jefitu vietí'a intru cultivarea limbei si natiunii nôstre; acést'a disertatiune, ilustrandu tôte periódele literaturii nôstre de la cei mai vechi cronicari si scrietorii bisericesci pana la timpulul celu mai nou, si provediuta acum cu unu numeru copiosu de note, cari explica mai in detaliu relatiunile nôstre literarie din timpu in timpu; va desierbi — credu — de unu indireptariu pré folositoriu nu numai dloru profesori si studintiloru, ci tuturoru acelor'a, cari dorescu (si care romanu séu romana sê nu dorésca?) a se cunósce mai de aprópe cu literatur'a romana, cu dezvoltarea si cultivatoriá ei din diversele periode. Opulu pusu acum su tipariu va face vre 13—14 cóle in 8-u, pe papiru elegantu in formatu placutu modernu, si va esî si se va tramite on. prenumeranti cu inceputulu lui fauru 1870. Pretiulu unui esemplariu este 1 fl. v. a. pentru romanii din cóce, si 3 lei noi pentru cei din colo de Carpati. Prenumeratiunile sunt de a se trimite la subscribulu celu multu pana 10 fauru 1870. Dd. colectanti dupa 10 esemplarie voru primi unulu gratuitu in semnu de recunoscintia.

△ (*Insciintiare in privintí'a „Amvonului.“*) Redactarea unei foi, ca „Amvonulu“, care ese la luna pe patru cóle mari, tiparite desu, cari mai tôte trebuie sê le umpla cu elaborate insusi redactoriulu, ar fi impreunata intre ocupatiunile mele de fatia cu atâte greutâti, încâtu nu o asiú poté întreprinde fara riscarea sanetâti, si fara de a me vedé silitu, sê lasu la o parte cele alalte lucrâri literarie ale mele, ce am de cugetu a le publicá, precum „Poesia si Prosa“ care s'a si pusu acum

su tipariu, si Cartea de rogatiuni, care inca nu va intardiá multu. Dreptu acea vinu, a incunoscintia pre onor. publicu, câ in anulu 1870 inca nu voiu poté reincepe edarea „Amvonului;“ me voiu nesuí inse a pregati cu incetulu materialulu necesariu, ca la timpulul seu, — póte candu i va fi lips'a mai sentita — sê-lu potu continua de nou. Totu odata facu cunoscutu fostiloru mei prenumeranti, câ din partea redactiunii s'a facutu destulu tuturoru reclamatiiuniloru; éra déca sunt între dîsii, cari pe langa tôte aceste totu nu au primitu vre unulu séu altulu din numerii reclamati, acést'a sê se impute neregularitatii postale, in contra careia s'au plansu acum de atâte ori tôte foiele din patria. Din partea acestor'a vomu primi reclamatiiuni inca si de aci inainte, pana vomu mai avé spre dispusetiune esemplarie indestulitorie, numai sê se faca curundu. Éra pentru acei on. confrati, cari nu au fostu prenumerati, si aru dorí sê si procure acum acést'a foia, care cuprinde predice pe tôte dominecele si serbatorile si alte festivitâti de peste anu, aducu la cunoscintia publica, câ se mai afla inca esemplarie complete de pe anulu 1868. si se potu procurá de la suscribulu; esemplariulu completu 4 fl. v. a. Iustinu Popfii.

△ (*Estragemu din „Informatiunile Bucurescene“ urmatóriele:*) M. S. Domnitorulu a bine-voitu a adresá dlui V. A. Urechia gratiós'a cerere, de a-i mai da câte-va esemplarie din „Fidantiat'a Domnului“, spre a le tramite in strainetate. Acést'a a indemnatu pre dnu V. A. Urechia sê puna a reimprimá aceste tabele.

Din strainetate.

△ (*Medice.*) La universitatea din Edinburgh nu peste multu se voru face clase deosebite pentru femeile, cari au de cugetu a se cultivá pe carier'a medicala. Prelegerile voru fi tîenute deosebitu de ale barbatiloru. Pana acuma se inscrisera vr'o cinci femei. — Medicele din Londr'a au dejá o societate de lectura, scopulu societâti e: a aplicá femeii culte la artea mositului, precum si la morburii femeiesci si de copii; mai de parte'a tîenie disertatiuni prin cari femeile sê-si cascade cunoscintie chiare in sciintiele medicale. — In Londr'a numai de cinci ani esiste scól'a de medice, si de atunci absolvira doue-dieci si optu de femei. Mai multe din ele se pricepu bine si au facutu multu ajutoriu compatriotiloru lor.

△ (*Mod'a cea mai noua.*) „Deschiderea canalulu de la Suezú are urmâri neasteptate, — dice diuariulu „Journal de Paris“ — totu Parisulu este amenintiatu de legiónele crocodililoru. Ácele de peru si peptu si anelele tôte au forma de crocodilu.“

— △ (*Despre parintele Hyacinthe*) circuleza mai multe anecdote interesante. Publicâmu si noi un'a. Pe candu Hyacinthe éra teologu, colegii sei adesu i spuneau despre tormentele misiunariloru, la cari ei sunt espusi in Chin'a si Japani'a. „Dar ce facu cu ei?“ întrebá odatá Hyacinthe. — „Le taia urechiele, degetele, limb'a si le scotu ochii.“ „Ast'a-i totu?“ — „Asié credemu, câ si atâte torture sunt de ajunsu.“ „Aceste tiranie pre mine nu me infricosiéza.“ „Pentru ce?“ „Pentru câ m'am resollvitu a predicá numai pe malurile Seinei.“ Parintele Hyacinthe si-a tîenutu cuventulu.

△ (*Ucigatoriulu de la Pantin.*) Advocatulu ucigatoriului, dlu Lauchaud, — dupa cum scriu diuariiele de Paris, — are de cugetu a dechiará, câ clientulu seu e nebunu. Traupmann a si fostu cercetatu de mediculu

Bertrand Amadée, care dăce că ucigatoriulu nu se pôte trage la răspundere pentru faptulul seu. Mediculu e de parerea, că Traupmann numai prin morbulu seu a fostu sedusu a îndeplinî omorulu, fara de a poté sei urmările faptelor sale. Ucigatoriulu acum éra e la voi'a de mai nainte. In tóta diu'a se preambila si face multe glume. Depinge multu, dar fara desteritate. Cu colegii sei vorbesce necontentitu si le spune adesu, că speréza a devenî in proprietatea unui mare tesauru. Eroulu seu e „Monte Christo“ de Al. Dumas.

△ (*Unu telegramu de la Paris cu datulu de 28 dec.*) anuncia: „Adi s'a pertractatu caus'a lui Traupmann. Candu a intratu in sal'a tribunalului, a facutu mare sensatiune in publicu. Acus'a o-a ascultatu cu sange rece; dar candu se mentiunà insielarea familiei lui Kinck la Paris, a îngalfedîtu. La acus'a de omoru se aretà resolutu. Dar a remasu firmu pe langa asertiunea, că a pregatitu cu betranulu Kinck operatiunile falsificării de bani. Mai departe afirma, că mai are doi complici in Mühlhouse.

△ (*Conciliulu de la Rom'a.*) Majoritatea episcopiloru francesi e aplecata a predá papei unu memorandu in caus'a tenerii secretului. Dupa parerea lor, conciliulu are sê se ocupe de cestiuni publice si publicitatea este necesaria si pentru aceea, ca popórele civilizate sê nu presupuna, că dînsii au facutu o conjuratiune. Totu din Rom'a se scrie, că in restimpalu câtu va durá conciliulu, nu se va represintá „Faust“-ulu lui Gounod, de óra-ce — dupa cuvintele cardinalului Patrizi — nu se cuvine, sê înscenâmu diavolulu, atunci, candu biseric'a e ocupata cu lucruri sante.

△ (*Originea imperatesei Eugeni'a.*) Dupa cum ne spune unu diariu de Antwerp, imperatés'a Franciei si trage originea de la unu precupetiu (negotiatoriu cu merunt'a). — La ori ce casu, e lucru picantu (desî in lumea de adi întrebarea de origine nu are locu) ca stramosiulu sociéi poternicului imperatu alu Franciei sê fia fostu odinóira vendietoriu de sare, lumine si brisce.

△ (*Istori'a Napoleoniloru.*) Principele Napoleonu, — dupa cum scriu diariiele „Gaulois“ si „Figaro“ — este ocupatu cu unu opu insemnatu, in care se va tractá istori'a dinastiei imperatesci.

△ (*In Paris*) de la 1 oct. 1868 pana la 30 sept. 1869 s'au maritu si edificatu 4160 de case; dintre aceste 2528 s'au claditu din nou, ér numerulu despartiemintelor mai mari si mai mice se urca la 25,939.

Felurite.

△ (*Nichita I, principele de Muntenegru.*) On. nostri cetitori au deja cunoscentia despre rescól'a Dalmatianiloru. Acésta tiéra angusta e fica vitrega a imperiului Austriacu; ocuparea ei este dorinti'a cea mai ferbinte a Muntenegreniloru, câ-ci dînsii au doritu de multu a poté fi domni preste Dalmati'a, de óra ce, in situatiunea lor de asta-di, ei sunt eschisi de la mare, fara care li este periclitata esistinti'a. Muntenegrenii pretindu dara a li se dá angust'a tiéra, carea i desparte de mare. Rusi'a si Franci'a ar fi aplecate a li concede câte-va porturi; dar Austri'a si Turci'a se opunu acestei dorintie a Muntenegreniloru, temendu-se că influinti'a si dreptu-

rile lor voru fi periclitate. Principele Muntenegruului, Nichita I, alu caruia portretu lu presintâmu in nume-rulu de asta-di lectoriloru nostri, este chiamatu a realisá dorintiile Muntenegreniloru. Fiiu alu senatorului Mirco Petrovics, Nichita séu Nicolau, s'a nascutu in 1840 (dupa altii in 1824). Unchiulu séu, Danilo, principele Muntenegrinu, morî in urm'a unui asasiu din resbunare, in 14 augustu 1860; dupa elu urmà nepotulu seu Nichita. Se dăce, că are ambițiunea de a deveni capu alu unui imperiu slavu meridionalu si că ar fi spriginitu in aspiratiunile sale prin curtea de Petru-burgu, unde fû primitu mai de multe ori cu distinctiune. Russi'a are multe simpatie la slavii din Austri'a. Daca Nichita va fi spriginitu in aspiratiunile sale prin Russi'a, si daca slavii austriaci voru fi pusi in miscare, fara indoiéla, Austri'a ar fi periclitata. Scimu dejà, că resbelulu din Dalmati'a a costatu Austriei multe sacrificie de omeni si bani, si pana acuma inca fara vr'unu resultatu. Ce va aduce venitoriulu, nu se scie; intr'unu resbelu orientalu inse, principele Nichita este chiamatu a jocá unu mare rôlu cu supusii sei belicosi.

Găcitura de senne

de Ioachimu Munteanu.

□ a * * a ! = + i - i (S * * ! a lié + a,
 □ ? * * \$ □ \$: a ; i \$ li) ? (i ! X,
 ? X ; ? + = g X : ? ; i : || X (? li - \$ + a
 (' \$ li) ? - i X ' X || ? \$ * * X ; ? X i X * * ! X ...
 != ! X \$: ? || ! X - \$ + ' i (± a - \$ + X,
 \$: i □ ? + □ \$: i (X : □ i X X (- ? ,
 □ ? : ? ± \$ □ X : X : || i (X \$; \$ + X ;
 - ? \$! X (□ i || ? || ! X * * X ; i * * X || ? ! + X (-
 - ? ...

= || ? : a || = || = + ; * * a.

Deslegarea găciturii de siacu din nr. 48.

Spune-mi, mandra viorica,
 Cui impartii mirosulu teu
 Prin ast' verde valicica,
 De impedeci dorulu meu ?

Las' sê mérga, sê grebéscă,
 Ajutandu-i si tu sborulu,
 Dór acum va sê gaséscă,
 Incotro s'a dusu amorulu.

J. P.

Deslegare buna primiramu de la dómnele si domniórele Luis'a Murgu n. Balcu, Zeni'a Nesiu n. Monti'a, Elisabet'a Olteanu, Hersili'a Magdu, Dragin'a Ciorogariu, Mari'a Carpinisianu, Victori'a Bardosi; si de la domnii Ioachimu Munteanu, Petru Sporea, Ilie Sporea, Alesandru Frumosu, G. Mihailovicu, Ioanu Selagianu, Constantinu Ungureanu.